

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstre-ograke dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četr leta 5 K 20 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljave naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanila tiska enkrat, po 10 h, če se tiska dvakrat in po 8 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolé frankovati — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je v Knafliovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I. nadstr., upravnštvo pa v pritličju. — Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Uredništva telefon št. 34.

Upravnštva telefon št. 85.

Zvišanje duhovskih plač.

Po nenavadno burnih prizorih je poslanska zbornica sprejela včeraj zakon o zvišanju duhovskih plač in s tem davkopalčevalcem naložila novo breme, ki bo znašalo okroglo pet milijonov kron na leto.

Kdor trdi, da se duhovnikom slabo godi, je pred Bogom in pred ljudmi velik lažnik. Duhovnik ne stori ničesar zastonj. Vsako opravilo si pusti mastno plačati, krste in pogrebe, maše in očenaše, povrh imo bero in „ofre“ ter pobira lepe pristojbine za vsak krstni in mrtvski list. A to še ni vse. Tudi v denarju mu plačuje verski zaklad precejšnjo vsoto na leto, tako da živi brez skrbi in ne pozna ne težav, ne boja za življenje in za kruh.

Toda bisaga ni nikdar zadovoljna in zdaj so tudi duhovniki dosegli, da se jim zvišajo plače. 14.000 je duhovnikov in 27.000 menihov in nun v naši državi in vsem duhovnikom pa tudi menihom, ki se bavijo z dušnim pastirstvom, se bodo zvišale plače skupno v znesku okroglih pet milijonov kron na leto.

Katoliška cerkev je kakor vsaka druga cerkev navadna združitev enakomislečih ljudi, navadno društvo in čisto nič drugega. Države in davkopalčevalcev torej čisto nič ne briga, kako to društvo, imenovanu cerkev, svoje uslužbence, to je duhovnike, plačuje in vzdržuje. Po svojih premoženskih razmerah bi cerkev lahko vsakemu kaplanetu dajala plačo dvornega svetnika, kajti katoliška cerkev ima danes v Avstriji 950 milijonov kron premoženja in pomnoži svoje premoženje vsako leto za okroglih 25 milijonov kron. Samo s temi 25 milijoni bi lahko izdatno podprla vse svoje duhovnike.

Toda cerkev ni še nikdar za noben še tako dober namen nič dala, skrb za svoje duhovnike pa prepričava vernikom in državi.

Vsek razumen človek bo priznal, da države duhovniki nič ne brigajo,

kakor je ne brigajo uslužbenci kakega drugega društva. Duhovnik ne dela za državo kakor uradnik, duhovnik ni od države odvisen, nego dela za korist svoje cerkve in svojega vladarja papeža, ki je tuje in ima svoje druge, državi največkrat nasprotne interese. Duhovnikovo delovanje sploh ni na korist državi, nego je le na škodo kulturi in napredku prebivalstva.

Načelo svobode in pravičnosti zahteva, da mora država pustiti katoličane, da neovirano žive po svojem prepričanju in da morejo neovirano izvrševati po duhovnikih bogoslužje. Če hočejo imeti bogoslužje ali če ga nečejo imeti, je njihova stvar, na vsak način pa je njihova stvar, da nosijo sami vse stroške. Kakor morajo člani kakega društva sami vzdrževati svoje društvo in svoje uslužbence, tako bi morali tudi katoličani sami skrbeti za svoje duhovnike. Tudi naša država se je pred leti postavila na to stališče in je sklenila zakon, ki določa, da se morajo ustanoviti verske občine, ki naj skrbe za cerkev in njene uslužbence. Ta zakon je cesar sankcioniral, izvedel pa se ni. Klerikalcem ni ugaljal in premotili so cesarja, da je urešnjenje tega zakona zabranil. Zakon je ostal na papirju, država pa plačuje leto za letom lepe milijone za duhovščino in jih bo odslej plačevala še več.

Vlada se dobro zaveda, da je protiustavno in krivčno plačevati duhovnike iz državnih sredstev. Zaradi tega jim tudi teh plač ne daje kot plače nego kot predujem verskemu zakladu. Znano je, da je cesar Jožef II. iz premoženja razpuščenih samostanov ustanovil verski zaklad v ta namen, da se izboljšajo revnjim duhovnikom dohodki. Škofje, prelatje in drugi cerkveni velikaši bi morali za ta verski zaklad plačevati poseben davek, plačujejo pa prav malo, tako da verski zaklad nikdar toliko ne premore, kolikor potrebuje za plače duhovnikom. Poslanec Steinwender je pri včerajšnji razpravi škofom in pretom in bogatim samostanom v obraz povedal, da goljufajo verski zaklad, ker nikdar ne napovedo svojih res-

ničnih dohodkov. A vlada je tudi sama kriva, da verski zaklad ne dobiva tistega daveka, ki mu gre. Ljubljanskemu škofu Jegliču je darovala vlada 150.000 kron verskozakladnega daveka — sedva bodo moralni ta davek namesto sitega škofa plačati ubogi davkopalčevalci. Pri takih razmerah ni čuda, da raste premoženje katoliške cerkve od leta do leta, obenem pa raste tudi prispevek države za verski zaklad.

Država je izdala že več sto milijonov za duhovščino, krvivo in protiustavno in zato ni čuda, da so včeraj tako mogočno grmeli po poslanski zbornici klici: Zahlevamo ločitev države od cerkve.

Državni zbor.

Dunaj 23. januarja. Nadaljevala se je glavna razprava o zvišanju duhovniških plač. — Posl. Gasteiger je priznaval, da je nižja duhovščina čestokrat v zelo žalostnih razmerah, toda kongrua-predloga nam nikjer ne jamči, da se bodo zahtevani milijoni naklonili tudi v prid najpotrebejšim. Večinoma vlada med župniki in kaplani nestrenno razmerje, tako da pogosto kaplan niti svojih prejemkov ne sme sam vzdigati na pošti. Župnik sprejme denar, si odtegne večji del za hrano in stanovanje ter prepusti navadno kaplanu le malo napitnino. Zato je predlagal, naj se sprejme v zakon točka: „Pomožni duhovniki, kaplani itd. morajo svoje dohodke sami vzdigati ter se jim ne smejo pridržavati.“ — Posl. Wohlmeyer je šel v boj za duhovščino z vsemi mogočimi frazami in pretiravanji. Rekel je, da je navaden zidarški pomočnik bolje plačan, kakor kak župnik. Soc. demokrati dovolijo vsem stanovom zvišanje dohodkov, le za kmete, obrtnike in duhovnike ničesar ne dovolijo. (Posl. Glöckner: Cerkev ima dovolj premoženja ter bi lahko lahko bila za trpeče že kaj storila. Saj ima stotine milijonov!) Duhovščina je ljudstvu koristna tudi na drug način, kakor

n. pr. pri volitvah, ko moli zanje. (Schuhmeier: „Po tri krajevje očenash!“) — Posl. Steinwender je izvajal, da država prispeva h kongruže izza časa cesarja Jožefa II. Tako zvani verski zaklad države bi bil prvotno moral donašati 2,700.000 K, tega pa ni nikoli donašal. Letošnji proračun izkazuje le nekaj nad 700.000 K, toda dejanski dohodki zaostajo vedno za proračunom. To prihaja od tod, ker bogate nadarbine, škofije in samostani odtegujejo višje prispevke z lažnjivimi napovedmi. Država bi naj prispevala za zdrževanje duhovnika le takim občinam, ki tega same ne zmorcejo. Protestantske občine, ki so navadno v goratih krajih, morajo plačevati po 50% in še več direktnih davkov samo za verstvo. — Posl. baron Morsej, glavni govornik pro, je vihtel sulico za duhovščino in klerikalizem, nakar je govoril zaključni govor posl. Seitz kot poročevalce minoritet. Dokazoval je, da kongrua in plača duhovnikov, ki imajo mnogo večje dohodke; kongrua je le dopolnilo tistega zneska, ki ga duhovščina fatira za dohodnino. V Avstriji je nekaj resnično potrebnih katoliških duhovnikov, a večina ima dohodkov dovolj, da ji ni treba prihajati pred državo beračit. Katoliška cerkev stoji izven zakonitih mej. Zato pa država tudi ni dolžna skrbeti za plače duhovščini. Ako pa hoče cerkev, da bodo njeni služabniki brez vseh skrbi, naj država prevzame vsa škofiskska in samostanska posestva, jih sama upravlja ali proda, zato pa tudi naj sama skrb za plače duhovščini. Višja duhovščina živi kakor kralji, žre in razispava denar, ki ga prispevajo pobožni kristjani za navidezno cerkev, nižja duhovščina pa mora čestokrat naravnost stradati. Končno je predlagal, naj finančni minister vzame za zvišanje potrebne milijone iz blagajniških

preostatkov, v ostalem pa predлага, naj se preide preko načrta na dnevni red. Ta predlog je bil z veliko večino odklonjen. — Nato se je glasovalo o 1. odstavku, ki določa duhovnikom petletnice po 100 K. Po sprejetju te točke so Vsenemci in soc. demokratje hrupno demonstrirali. Še hujši hrup je nastal, ko se je odklonil Steinwenderjev predlog glede fatiranja duhovščine. Seja se je moralna za četr ure prekiniti. Potem se je začelo glasovanje ter je bil načrt o kongruis prejet v drugem in tretjem branju. Istotako je bil sprejet zakonski načrt glede zboljšanja plač pravoslavnih duhovščini v Dalmaciji.

Jutri bo zopet seja. Na dnevnem redu so vojaške predloge.

Sklicanje deželnih zborov.

Dunaj, 23. januarja. Na koncu današnje seje je posl. Pacher v drž. zboru interpeliral celokupno ministarstvo, ali se skličejo vsi deželni zbori pred državoborbiskimi volitvami, da sklepajo o volilni dolžnosti, kar se je v zakonu o volilni reformi prepustilo deželnim zborom. Interpelant je nadalje vprašal, ali bodo mogli pri tej priliki deželni zbori razpravljati in sklepati tudi o drugih nujnih stvareh.

Kriza na Ogrskem.

Budimpešta, 23. januarja. Ministrski svet je zboroval od 6. do 9. ure zvečer ter končal z velikim presenečenjem. Minister Polonyi in demisjoniral, temuč je izjavil, da nastopi sodnijsko pot.

„A Nap“ priobčuje pismo Polonyja kot odvetnika, ki je pisal neki lastnici zloglasne hiše, naj mu takoj pošlje honorar za izposlovano licenco.

Značilno za Polonyijev značaj je tudi njegovo postopanje v neodvisni stranki. Pri razpravi o njegovi aferi je sam narekoval oficijozni komunikate.

LISTEK.

Arležanka.

(K nočnjeni premieri.)

Pri stvaritvi „Arležanke“ je sodelovalo dvoje najboljših francoskih umetnikov: moderni pripovedovalce Alphonse Daudet in slovečki komponist Georges Bizet. Dasi sta bila oba že priznana, ko se je izvajalo njuno skupno delo prvič dne 1. oktobra 1872 v gledišču „Vaudeville“ — Daudet je imel takrat dvanajstdeset, Bizet pa štiriinštideset let — je vendar znano, da sta z „Arležanko“ resničnim umotvorom, napravila oba genialna stvaritelja ramo ob ramu v svojem razvoju odločen korak naprej.

Alphonse Daudet se je rodil leta 1840. v provansalskem mestu Nimes. S sedemnajstimi leti je zapustil svojo soleno domovino ter odšel v Pariz, kjer je živel z malimi presledki, katere je porabil za potovanja v Italijo in v orient, kot pisatelj do svoje smrti leta 1897. Med

prva njegova dela, s katerimi si je zagotovil priznanje literarnih krogov, spada ljubka novelica „Le petit Chose, histoire d'un enfant“ (1868). Jako dobra so že „Pisma iz mojega mlina“ (Lettres de mon moulin, 1869), v katerih najdemo poleg izbornih črtic, kakor „Ballades en prose“, „Le curé de Cucugnan“, „Le poète Mistral“, tudi že prvi osnutek naše „Arležanke“. Leta 1871. sledi „Lettres à un absent“, 1872. „Arležanka“ in 1873 „Contes du lundi“. Z znamenitim realističnim romanom „Fromont jeune et Risler ainé“ (1874) je dosegel Daudet višek svojega umetniškega delovanja. V romanih „L' Evangéliste“ in „Sapho“ (1883—1884) kaže se že popolnega naturalista. Biografske črtice iz svojega prezanimivega življenja, nam je podal Daudet v delih „Trente ans de Paris“ in „Souvenirs d'un homme de lettres“.

Dasi je Daudet zapustil že v mladostnih letih svojo ožjo domovino, ostal ji je vendar v spominu zvest do smrti. V vseh svojih delih se rad spominja solnčne Provanse, bodisi v šaljivem tonu, kakor v satiričnih povestih „Tartarin de Tarascon“, „Tar-

tarin sur les Alpes“, bodisi z gorko ljubezni, kakor v mnogih „Pismih“ in „Spominih“.

Tudi snov za „Arležanko“ je provansalska. V južni Franciji živi, kakor marsikje drugod, med prostim ljudstvom vera, da je bebec blagoslov božji v hiši. O tem je tudi Roza, mati Jeannetova, docela prepričana. Friderik, njen prvenec ji je vse. Da bi bil on srečen, rada žrtvuje vse, tudi malega njegovega brata. A usoda je drugače določila. Nedolžni Jeannet (l' Innocent) od dne do dne napreduje, kar se umevanja tiče, v čimer ga posebno podpira stari zvesti ovčar Baltazar. To duševno napredovanje otrokovo se vije kakor rdeča nit skozi vse dejanje drame. Friderik, ponos svoje matere, se zalubi v lepo neznanico, lahkoživo „Arležanko“. Mitifio mu razodene njenome nezvestobo, on se ji odpove, a ljubezen je močnejša nego njegova volja. V obupu zasnubi mlado Vivetto, da bi zadovoljil svojo rodbino ter vstopil svojo žalost v strasti in uživanju. Nobena žrtev ga ne reši. Zapal je lepi svoji ljubici. Mati Roza edina čuti, kako daleč je s sinom. Dan in

noč ga straži, a ko jo utrujenost vendar omami, stoji ponos njenega življenja, Friderik, blazen vrh stolpa, da se vrže v globino ter si konča trpljenje. Jeannet pa prihiti ter objame svojo mater, lijoč prvikrat pravo tolažbo v njene težke rane.

Sredi preteklega stoletja se je vzbudila po dolgem času zopet provansalska poezija, in njen apostol je postal Friderik Mistral. Kaj čuda torej da se je tudi mladi Bizet zavzel z vso silo za njo. Melodram „L' Arlesienne“ je prvi plod njegove ljubezni do provansalske pesmi. V operni in koncertni glasbi se je bil že z uspehom poskusil. Trebalo je torej še storiti kaj za melodram, posebno, odkar je bil Beethoven pokazal pot s svojo glasbo za „Egmonta“.

Preludij za „Arležanko“ je pisan v oratoriškem slogu. Njegov motiv je povzet star provansalski božični pesmi, katero pozneje tudi zbor za sceno proizvaja. Pomozno harmonizacijo, katere je bil Bizet gotovo zelo vešč, je skladatelj tu nalašč opustil, kajti hotel je biti priprosto naroden. Motivi, ki sledijo božični pesmi, so karakteristični in izborne označu-

jejo duševno razpoloženje Friderika Vivette in nedolžnega Jeanneta. Vsa drama obsega sedemindvajset orkestralnih, oziroma zborovih točk. Posebno interesantan je izborni izveden „Menuet“ in provansalski ples „Fandole“, za katerega so pa predpisani posebni instrumenti.

Pred tremi leti se je uprizorila „Arležanka“ na dunajskem „Ljudskem gledališču“ v prid po vulkanskih izbruhih hudo oškodovanim prebivalcem francoskega otoka Martinique. Predstave je vodil slovenski pariški koncertni vodja Colonne, ki je bil leta 1873 dirigiral tudi prvo uprizoritev Bizejeve koncertne suite „Jeux d'enfant“ v odonskem koncertu v Parizu. Orkester je bil ad hoc sestavljen iz elite dunajskih umetnikov in je izvajal svojo nalogo z največjo bravuro. Ko je po zadnji predstavi med burnimi ovacijami depurtacija dunajskih filharmonikov izročila Colonne krasen šopek, sivi mojster od ginjenosti skor ni mogel govoriti. S solzami v očeh je izpregovoril le besede: „Kaj bi dal, da bi mogel danes tu na svoje mesto postaviti ubogega svojega prijatelja — Bizeja!“ J.

Konflikt med Avstrijo in Srbijo.

Belgrad, 23. januarja. Ker je srbska vlada v svojem najnovejšem odgovoru umaknila svojo obljubo glede državnih naročb v Avstriji za 26 milijonov, baje Avstria sploh ne obnovi več pogajanj s Srbijo. Posledica tega odgovora pa bo baje tudi demisija Pasićevega ministrstva. Sledi mu ministrstvo Protić.

Dogodki na Ruskem

Petrograd, 23. januarja. Ministrski tajnik Witkowicki je poneveril 600.000 rubljev, ki so bili namenjeni za volitve v dumu, ter počagnil v inozemstvo.

Varšava, 23. januarja. Obletnica revolucije se je obhajala včeraj le v Lodzu s popolnim praznovanjem po vseh tovarnah in trgovinah. Povod drugod se je namena ponosrečila.

Moskva, 23. januarja. Tukajšnjim Židom se je dovolilo izdati obrtne liste za leto 1907 brez zakonitega dokazila usposobljenosti.

Dopisi.

Iz Trsta. Primerjajo gospodarske razmere primorski Slovencev iz preteklih desetletij proti sedanju trdimu lahko, da so v zlic raznim sovražnim nasprotovanjem, posebno radi tistih — višjih obzirov — ki nas Jugoslovane — žal, jemljejo vedno v poštev — da nam škodujejo, zadošno napredovali. Goriški Slovenci so v tem obziru najmarljivejši. Nadaljuje to pot si bodo oni v kratkem pridobili popolno neodvisnost od laških mogotey ter z gospodarsko osvoboditvijo si pridobe tudi v deželnem zboru opravljeno in zasluzeno večino. Istra tudi polagoma napreduje, zlasti pa Trst s svojo slovensko oklico nikar ne zaostaja. Osnivali so si mnogo hranilnic in posojilnic in konsumnih društev (ne po našem kranjskem vzorec), katerih glavnih namen je, naše ljudstvo družiti ter tako jih poučiti, da ne bodo domaći kapital radi nezavedenosti slaboporabili ter tako prišli v popolno oblast naših nasprotnikov. Naš kaptal naj se obrestuje in posluje pri naših hranilnicah tako, da nam pomaga in ne — nasprotniku. Za gospodarsko samostalnost mora priti tudi politična svoboda. Mnogo so nam ravno te naše hranilnice pripomoglo, da so naše kmetovalce iz laških krempljev osvobodile ter jim tako prinesle politično svobodo, kar se lahko posebno ob času volitev opazi. Najlepši cvet vsega so pa naše centrale, to so naši narodni domi. Koliko narodne samozavesti in ponosa so ravno v našem ljudstvu poslednji vzbudili. To so prave trdnjave po Istri in posebno še okrog mesta tržaškega. Vsaka posamezna predmestna vasica ima že svoj dom in menda poslednji najpotrebejni se je ravnikar otvoril v romantičnem Rojanu. S tem činom je dovršen živzeljni obroč okrog Trsta. Minulo nedeljo se je vršilo formalno odprtje nove dvorane, a prihodno nedeljo dne 26. t. m. priredi tamkajšnje pevsko društvo lep koncert z dramatično predstavo, katero vprizore člani "Dramatičnega društva" v Trstu. Program je zelo zanimiv in obsežen. Ker je

pevsko društvo "Zarja" na glasu kot eno najboljših terje od nasprotno farške strani dokaj neprliko doživel, zlasti radi odtegnjenja župnijske podpore, katera je bila društvo dobrodošla ter sedaj v tisti nikdar napoljnjeni rimski žep — padla, želim, da bi vč tamkajšnji zavedni Slovani to redko predritev s svojo navzočnostjo podstavili. S tem jim ne samo materialno koristite, ampak jih tudi duševno podkrepite, da bodo zvesto kot dosedaj nadaljevali svojo napredno pot do končne zmage.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 24. januarja.

Državnozboraka volitev.

"Slovenec" ve poročati, da namerava g. dr. Majaron kandidirati v logaško-vrhniskem okraju. To je pa čisto prazna, ker je v poučenih krogih dovolj znano, da g. dr. Majaron ne bi prevzel nobenega mandata in je tudi kandidaturo za Ljubljano že na prej odločno odklonil.

K volitvam na Štajerskem. Spodnještajerski Nemci se že ravljajo v kavzajo med seboj za mandata. V mestnem volilnem okraju Celje-Ormož ne marajo več starega Pommerja ali kakor sami pravijo "Pummererja". Nekaj uradnikov je postavilo kandidatom deželnosodnega svetnika Marckhla iz Celovca, proti kateremu so mestni učitelji in nekateri obrtniki postavili učitelja na meščanski šoli Aistricha. Proti Marckhlu piše neki Celjan v "Marb. Ztg." ter pravi: "Mi državnozboraki volilci celjskega volilnega okraja si ne damo nikakor vsiliti politično nezrelega kandidata!" Kakor čujemo, priglasil je za Celje svojo kandidaturo tudi znani nemški agitator v Trstu Pavel Pogatschnig. Kateri od teh je politično najmanje zrel, bode pač težko določiti. Vsekako pa bode volilni boj v tem okraju jako zanimiv, ker bodo tudi Slovenci in socijalni demokrati postavili svojega kandidata. — Še bolj kakor za celjski okraj so si Nemci v laseh za mestni volilni okraj Ptuj-Lipnica. Tu se je oglašilo kar naenkrat ničmanj kakor šest kandidatov in sicer: dosedanji drž. posl. Malik, deželni poslanec Krebs, geometri Rauter, inžener Radl, neki Hickl z Dunaja in pa ptujski okrajni sodnik Glas. Tudi v tem okraju nameravajo Slovenci postaviti svojega kandidata. V kmetskih volilnih okrajih postavila bode "Narodna stranka" v vseh sedmih okrajih svoje kandidate, istotako bode storila tudi klerikalna stranka in je ista baje svoje kandidate že določila in sicer za Maribor desni breg Robiča, za Maribor levi breg dr. Korošca, za Ptuj Roškarja, za Kozje dr. Ploja, za Brežice dr. Benkoviča, za Celje dr. Voušeka. Čuje se, da bo v Šoštanju kandidiral profesor Verstovšek. Ker bode gotovo v nekaterih okrajih tudi nemškatarska "Štajerčeva" stranka posegla v boj,

bode borba tako buda in veleznimiva.

Im omnibus charitas. V pastoralnih konferencah ljubljanske Škofije za leto 1906 beremo: "Ljubomil, katero je želel naš Odrešenik prijeti na prsi slehernega svojega učenca kot društveni znak, te ljubomil v duhovstvu pogosto primanjkuje. Vsled tega se pogosto porajajo medsebojno nesaupanje, zavist in drugi nedeheteči cvetke v duhovnem življenju, vsled tega pa naše delovanje pogosto ne najde zaželenega uspeha." Kako naj potem duhovnik s pridom oznanjuje Kristov lepi nauk o ljubezni, ako celo do svojega stanovskega tovariša čuti mržnjo, zavist, sovraščanje? In omnibus charitas velja menda samo za druge!

V kakšni slovenščini se uraduje pri deželnem šolskem svetu za Kranjsko. V vezi tukajšnje realke je čitati sleden razglas dež. šol. sveta: S I. semestrom šolskega leta 1906/07 se podeli prvo mesto od ljudske šole na kakšen učni oddelek neomejene ustanove za učence (mladeniče) Martina Lamb — in Schwarzenberga letnih 186 K. — Radovedni smo, ali je med realci kak filolog, da razume ta razglas.

Napredna Postojna in njen kaplan. Iz Postojne se nam piše: Te dni se bodo tu vršile občinske volitve. Včeraj je bilo posvetovalno zborovanje volilcev prvega razreda. Z večino glasov se je sklenilo voliti v odboru tudi — kaplana Ažmana! V znani napredni Postojni jo to nečuven škandal. Mispostujemo sicer mirno in simpatično osebo gospoda kaplana Ažmana, ali za nas mora veljati stari izrek: Principi obsta... Gospod kaplan Ažman sam ni kandidiral; čemu ga tedaj siliti v odbor?! Ko se je v trgu izvedelo o gori na vedenem sklepu, so izjavili nekateri bivši in prihodnji odborniki, da ne sprejmejo odborništva, če bo tudi "far" izvoljen odbornikom. To je edino pravo stališče za Postojno, če si hoče pridržati ime naprednega trga!

Vzoren pedagog. "Soča" pripoveduje: V Št. Andreu na Goriškem imajo kurata, ki poučuje otroke v šoli. Med temi so trije, katerih očetov ne more videti, ker so drugega političnega prepričanja kot on. Jezo na očete je prenesel tudi na nedolžne otroke in tem daje v šoli pred vsemi drugimi učenci priimke. Večjemu dečku pravi, "veliki satan", manjšima dvema pa, "majhna satana". S temi imeni jih kliče v šoli. Drugi otroci so se navadili teh izrazov in kakor je že navada med otroki, jih zmerjajo le s satani. Ko je učitelj slišal te psovke, je oštel otroke in jih vprašal, kdo jih je naučil teh izrazov. Čudil se je, ko je izvedel, odkod izvirajo te ljubezne besede. Kaj je ukrenil, ni znano. — Eden izmed teh treh "satanov" je nekoč pozabil doma katekizem. Zato ga je kurat vlekel iz klopi. Ker se je deček upiral brahjalni sili, zaučal je ljubezni pe-

dagog drugim učencem: Vrsite satana ven! Istemu dečku je dal prebrati iz katekizma odstavek, ki govorí o peku. Ko je fantič prebral, je rekel duhovnik: "V pekel pride tvoj oče, tvoja mati in vsi, kar vas je doma!" Pri tem je že priponil dečku, naj moli za svojega očeta, ker je pogubljen. Ali se ne pravi to jemati otroku, ki je še nerazumen, ljubezen do staršev? Ali je zmerjanje pedagoščno sredstvo? Mesto da se duhovniki pečajo s politiko, naj raje prebirajo pedagogiko, saj mora vsak, kdor se peča s poučevanjem mladine, napraviti izpit iz pedagogike, le duhovniki so oproščeni.

Klerikalci na Kočevskem so doživeli veliko blamažo. Ustanovili so nemško kmetsko zvezo z namenom, da s to organizacijo poskusijo pri volitvah v državni in deželnem zbor svojo srečo. Ustanovni shod pa so svobodomisinci razbili in nemška kmetska zveza je šla po vodi.

Promocija. Jutri, dne 25. t. m. bo na dunajskem vsečilišču promoviran doktorjem prava gospod Fran Zupanc, sin deželnosodnega svetnika g. dr. Zupanca v Ljubljani. Čestitamo!

Iz pisarne slovenskega gledališča. Nocjo (nepar) se uprizori prvič na slovenskem odru tridejanska drama "Arležank a", spisal Alphonse Daudet, glasbo zložil Georges Bizet. Glavne vloge so v rokah dam: Taborske, Danilove, Barjaktarovičeve, Dragutinovičeve in gospodov: Taborskega, Verovška, Danila, Dragutinoviča in Nučiča. Pri predstavi sodeluje moški in ženski zbor in operni orkester. — V soboto (par) se igra prvič v sezoni na novo uprizorjeni Finžgarjev "Divji lovec".

Drugi veliki ljudski koncert "Glasbene Matice" bo v nedeljo, dne 27. januarja t. l. ob polu 5. uri popoldne v veliki dvorani hotela "Union" pod vodstvom koncertnega vodje g. M. Hubada. Sodelujejo: gdje Josipina Susteršič (soprano), gdje Angela Malič (alt), g. Ernesto vitez Cammarota, operni pevec iz Zagreba (tenor), g. Julij Betetto, operni pevec (bas), pevski zbor "Glasbene Matice" in orkester c. in kr. pešpolka štev. 27., pomnožen z nekatimi člani "Glasbene Matice". Spored: 1. Anton Foerster: Turki na Slevici. Beseda spisal Josip Stritar. Za samospev, mešan zbor in orkester. Op. 75. (Nova slovenska izvirna skladba, prvikrat izvajana.) Tenor-solo gosp. Ernesto vitez Cammarota. Bas-solo g. Julij Betetto. Soprano-solo gdje Josipina Susteršič. Alt-solo gdje Angela Malič. 2. a) Josip Hatze: Kad msliljah umrijeti. b) Josip Hatze: Ti... c) Anton Nedvěd: Pogled v nedolžno oko. Poje g. Ernesto vitez Cammarota. 3. a) Ludovik Hudovernik: V celici. Bas-solo poje gosp. Julij Betetto. Stanko Premrl: Lilije. Mešan zbor. c) Anton Nedvěd: Nalaj v planinski raj! Mešan zbor. 4. Karel Bendl: Švanda dudák. Narodna pravljica. Beseda spesnil Jaroslav Vrchlický. Za soli, mešan zbor in orkester. Švanda dudák (tenor-solo) g. Ernesto vitez Cammarota. Tuje (bas) g. Julij Betetto. Marinka (soprano) gdje Josipina Susteršič. NB. "Pogled

v nedolžno oko". "V celici" in "Nazaj v planinski raj" se pojoma prostorom: Sedeži po 1, 2, 3 in 4 K, stoječa po 60 vin, za dijke po 40 vin. se dobivajo v trafički gospode Česarke v Šelburgovih ulicah in na večer koncerta pri blagajni. — Besedilo se dobiva istotam brezplačno.

Javno predavanje "Splošnega slovenskega ženskega društva" se vrši v nedeljo, 27. t. m. ob 8 uri zvečer v veliki dvorani Mestnega doma. Predaval bo g. dr. Demeter vitez Bleiweis Trstenščki: "Kako naj sodelujejo naše žene in materje pri boju proti jetiki." Krajska podružnica avstrijskega pomožnega društva za bolne na pljučih pričema ravno v teh dneh v Ljubljani z domovnim odvračanjem jetike, zato je predavanje tem aktualnejše, in je želeti, da bi se ga udeležili vsi sloji ljubljanskega občinstva.

Pod slovenskim svobodnim solncem in v senci polnmeseca. G. Rasto Pustoslemščem je kot član "Akademije" nadaljeval svoje predavanje v Mestnem domu o svojem potovanju po Srbiji, Bolgariji in Turškem. G. predavatelj se je ozrl najprej na Aleksandra in Drago v slike njuno nepriljubljenost, ki je povzročila njun grozen konec. Nato je obširno predoval o svojih zanimivih doživljajih v Belgradu pred kronanjem kralja Petra, kako se je sezanal z raznimi uglednimi osebami belgrajskimi, ki so najti vsi napravili vtič triozih Slovanov in premišljenih praktičnih mož. Gosp. predavatelj je prišel do veselega prepričanja, da Srbija ni država rorarjev in morilcev, kakor trobijo dannadan v svet Slovanom sovražni listi, ampak da si tam varen življenja in imetja kot med rodnnimi brati. Opisal nam je nato jugoslovansko umetniško razstavo v Belgradu, kronanje kralja Petra in prešel na opisovanje Belgrada samega, čigar zgodovino je podal in omenil najvažnejše njegove zgradbe. Lepe skulptične slike so razjasnjavele ta in oni del zanimivega predavanja, kateremu je sledilo ploskanje poslušalcev, katerih se je zbralo precej veliko število, bilo bi se jih pa go tovo več, da ni hud mrz zadrljal tega ali onega doma.

Akademija priredi, kakor je bilo že opetovano naznanjeno, v nedeljo 27. t. m. ob osmih zvečer v "Mestnem domu" javno predavanje. Predaval bo ing. chem. J. Turk "O hrani in hrانjenju rastlin". Predavanje bo pojasnjevalo s številnimi eksperimenti. Vstopnina znaša 20 vin, delavci, dijaki in dijakinja so vstopnine prosti.

V poročilu o zboru "Ženskega telovadnega društva" je bilo pomotoma izpuščeno, da sta bili izvoljeni gospode Mici Česnikova za tajnico in Marija Skaletova za blagajničarko, kar s tem popravljamo.

Javno predavanje. Danes zvečer ob polusmih bo predaval g. Anton Chráška v dvorani Puntigamske pivnice na Turjaškem trgu. 1. o predmetu: Farizej in mitičničar v templu. Bode se tudi pelo. Vstop prost.

Kdo je kriv? V petek popoldne ob 4. uri je umrl v deželni bolnici otrok narednika pri domobrančih g. Rudolfa Kržišnika. Očeta niso o smrti otrokovi nič obvestili. Ko je prišel gosp. Kržišnik v soboto popoldne obiskat svojega ljubljence, je šele izvedel, da mu je

njost in da mi je zdaj odprta le še ena pot — v samostan.

— Morda pretiravate, gospodična; v svoji bolesti niste v stanu vse prav presoditi.

— Žal, da ni tako, je odgovorila mlada dama, in če me hočete poslušati, se boste sami prepričali. Imenujem se Leonora in sem hči močnega v bogatega očeta. Njegovo ime Vam je gotovo znano. Moj oče je plemič Barbo.

— Ne zamerite mi moje nevednosti, plemenita gospodična, a jaz tega imena še nisem nikdar slišal.

— Ni mogoče, se je čudila Leonora. Moj oče spada vendar med najimejnejše može v Benetkah. Rod Barbo je star in slavno znan. Iz rodu Barbo je bil že eden papež, eden kardinal...

— Moja nevednost je pač velika milostiva gospodična, a kaj hočem, Majhen kranjski plemič sem, ki ni še nikdar videl Benetk in ne pozna njene zgodovine.

— Ni treba, da se opravičujete! Kdo naj pozna vse slavne rodoce! Lahko pa mi verjamete, da sem imela mnogo snubcev že zaradi očetovega bogastva... (Dalje prih.)

Zaupanje, da ste plemenit mož, me je pripeljalo k Vam. Rešite me, prosim Vas, rešite me!

Mlada dama je ihte vila roke in se potem oklenila Kržanovih kolen.

— Rešite me, je jokala, ali me pa ustrelite.

Kržan ni vedel, ne kaj bi rekel, ne kaj bi storil. Slutil je, da je mlada dama tista sorodnica, ki jo je bil odpeljal grof Panigaj, a še predno mu je to postal jasno, je mlada dama skočila na noge in naglo zaprla in zaklenila vrata.

— Oprostite, je rekla, a čula sem na stopnicah korake. Ah, gospod, ne zapustite me!

— Ne bojte se ničesar, je napovedal izpregovoril Kržan. Sicer ne pojimim, česa bi se Vam bilo batiti, ali kdor se zanaša na mojo čast in na moje poštenje, je lahko prepričan, da ga bom branil do smrti.

Kržan je mlado damo prijal splohivo za roko in jo peljal k svoji postelji.

— Moja soba Vam je seveda na razpolaganje gospodična in moj meč tudi.

Mlada dama je sedla na st

otrok umrl, da so ga pa tudi že pokopali kmalu po konsilu. Otrok ni ležal v mrtvašnici niti 22 ur. Kdo je tega kriv?

Zmrzal je Ivan Korošec iz Št. Vida nad Ljubljano na polju pri Trzinu. Najbrž je ponoči zašel z glavne ceste v bližnjo vodo Pešato, iz katere je sicer prišel na suho, a ni znal priti zopet na cesto.

Lovski klub v Litiji priredil 3. februarja v korist revne šolske mladine lovsko veselico. Svirali litijiški šramelj. Lokal: Pri Oblaku. Začetek ob 8. uri zvečer. Gostje določili!

Lep piredek. Posestnik in vinski trgovec g. Franc Miklavčič pri Sv. Križu pri Litiji je zredil prešiča, ki je tehtal 313 kg. Prodal ga je za 350 K. Ko so presiča zaklali, je tehtala njegova mast 170 kg.

Iz Novega mesta. Opereta "Mamselle Nitouche", ki je zadnjo soboto z glavno vlogo gospo prof. Reisnerjeve tako sijajno uspela in napolnila čitalnično dvorano do zadnjega kotička, se ponovi v soboto, dne 26. t. m. Upati je, da bo tudi to pot davorana nabito polna spriče izredno lepega uspeha, ki ga je zadnjič ta opereta dosegla, pa tudi v priznanje velikega truda, ki ga imajo naši vrli dilektantje.

II. redni občni zbor na rodne čitalnice v Krškem se je vršil dne 19. prosinca t. l. v čitalniških prostorih. Pred zborom se je predstavljala veseloigra "Medved snubač", katera je dobro uspela. Vseh članov je bilo 19. januarja t. l. 84, navzočih 29. Predsednik pozdravi doše in konštatuje sklepčnost. Vzpodbuja k narodnemu delu preide k dnevnu redu, imenuje skrtni in zapisnikarja. Ko se je društvo 11. maja 1906 ustanovilo, je bilo 75 članov, tekom leta jih je pristopilo 29, a izstopilo 21 članov. Čitalnica je predila (v zvezi z dijaštvom) dne 15. avgusta 1906 narodno veselico v Leskovcu v prid tukajšnjemu mlademu "Sokolu" 31. decembra 1906 Silvestrov večer, pri katerem se je predstavljala veseloigra "V Ljubljano jedajmo", 12. januarja t. l. je bil I. mesčanski večer in zabava povodom občnega zabora. Društvene posle je odbor rešil v 12 sejah. Vseh prejemkov v gotovini je bilo 741 K 07 h, vseh izdatkov 713 K 93 h, tedaj ostane gotovine 27 K 48 h, prištevši inventarje vrednosti po 207 K, ima čitalnica premoženja v skupni vrednosti 234 K 48 h. Po odobrenju računskega zaključka se je vršila volitev novega odbora, pri kateri je bil stari odbor per acclamatione izvoljen. Med novimi listi se je naročila tudi "Zlata Praha". Ker ima čitalnica še malo knjižnico, prosijo se oti gospodje in dame, kateri imajo kake knjige, katerih ne rabijo, da ji čitalnici podarijo, za kar se odbor naprej zahvaljuje.

Smrten padec. 7letni preužitkar Andrej Mlakar iz Uševka pri Ložu je padel po stopnicah in si tako možgane pretresel, da je v dveh dneh umrl.

Pevsko društvo "Postojna" v Postojni priredi v nedeljo, dne 27. t. m. v prostorih "Narodnega hotela" v Postojni predpustno veselico s petjem, dramatično predstavo in plesom.

Petdesetletnico, odkar je pri avstrijski armadi, bo obhajal v soboto 26. t. m. grof gospod Karel Lanthieri a Paratico, huzarski ritmojster izven službe, veleposestnik v Vipavi.

Dr. Janković — oklofutan. Iz Kozjega se nam piše: Sredi meseca novembra je bila večja družba v gostilni Gučkovi v Kozjem. V tej družbi je bil tudi znani klerikalni poslanec in zdravnik dr. Fran Janković. Mož ga je imel nekoliko v glavi in je pričel v družbi prepričati mu, da je neki mlajši gospod ugovarjal in primerno zavračal, njegova ne baš duhovita izvajanja, da je dr. Janković vzrasel in hotel moč svojih idej dokazati z — biločimi dokazi. Toda mož je slabo naletel, dobil je vse obilno povrnil in še povrh kontrahažo. Toda dr. Janković je "pristaš" katoliškega prepričanja in dasi je asistenčni zdravnik, se je posledičan kontrahaže spremno izognil. To je res vsega spoščovanja vreden poslavec in zastopnik naroda, ki se pretepa po gostilnah! Kako se morejo potem obsojati kmeti fantje, ako se malo zlasajo v gostilni, ako jim "pristoš" katoliški poslanci dajejo tako lepe zglede!

Naši poštenjaki. Od Drave se nam piše: Kakor je poročal vaš list, je celjski opat Fr. Ogradi prodal posestvo na Savi poleg Celja nemškemu Janiču. Pri zadnjih volitvah v okrajni zastop celjski opat Ogradi ni hotel oddati svojega glasu, sedaj pa je glas svoj prodal našemu narodnemu nasprotniku. Zastopnik poštenosti, ljubljanski "Slovenec", seveda dejstvo kar s par besedami omenja. Naj bi kaj sličnega storil neduhovnik! Kar cele članke najpodeljših zabavlje bi prinašal. Naši klerikalci

ljudstvo duševno morijo in ubijajo, hoteč ga enostransko "izobraščevati", materialno pa ga izsesavajo, kjer ga le morejo, ter ga pri tem še farbajo, češ, da hočejo le kmetsko korist in osamosvojo. Kaj so vse pisli in govorili o "kmečki zvezzi", katero so te dni osnovali Korošec & Cpg. v Mariboru. To naj bi bila nepolitična kmečka zveza, ideal kmetiške organizacije! Sam hubug! Kaj pa imata potem pri ti "Kmečki zvezzi" opraviti kozjanski dr. Jankovič in brežiški dr. Benkovič, oba klerikalna politika in šteberja ter propagatorja stranke dr. Žlindre?

Celjsko poročno sodišče je obsodilo zavarov. agenta Schmidta pri "Concordiji", poprej pri "Donavi", na 18 mesecev ječe, ker je več strank osleparil za večje zneske.

Bralno in poveško društvo "Maribor". Pribudoju nedeljo, dne 27. januarja t. l. bode predaval v društvenih prostorih v "Narodnem domu" g. dr. Ludovik Pivko o naselitvi alpskih dežel. Začetek ob polu 9. uri dopoldne. Mariborski Slovenci, udeležujejo se koristnih in zanimivih predavanj.

Savinska podružnica "S.P.D." Popravek. Občni zbor ni ob 1. uri, kakor smo v št. 17. načrno poročali, temveč ob 4. uri. Ako pa takrat občni zbor radi nenavzočnosti polovice članov ne bode sklepčen, se zboruje ob 5. uri pri vsemškem številu članov. Planinci, dne 3. svetčana v Mozirje.

Akad.-tehn. društvo "Triglav" v Gradcu. IV. redni občni zbor bo due 25. t. m. ob 8. uri zvečer v društvenih prostorih.

Nemška pozornost. V Škednju pri Trstu nameravajo Nemci v prid ondotnega nemškega in otroškega vrta prirediti plesno zabavo, na katero vabijo tudi Slovence in Italijane s slovenskimi in italijanskimi vabilami, na katerih pa ni poveden, v kakšen namen se vrši veselica. Oj ta pozornost, oj kaj stori Nemec vse, da ulovi in izvabi kaj denarja.

Z nožem. Trgovca z jestvinami, Ivana Galvana v Trstu je odpuščen uslužbenec trikrat zaboden v glavo z nožem. Moral je v bolnico.

Burja je vrgla ob tla v Trstu g. Antona Zobca, pristava državne železnice, da si je zlomil roko in se ranil na glavi. Tudi mnogo drugih je moralno iskati zdravniške pomoči zaradi burje.

Nerodnež. 27letni Ivan Kavčič v Trstu je padel z veliko steklenico na tla. Steklenica se je razbila in Kavčič se je ob razbitih kosih ves obrezal po rokah.

Žrtev burje. 57letnega Michaela Majerja je v Trstu burja s tako silo vrgla ob tla, da so ga težko poškodovanega prepeljali v bolnico.

Ženska in moška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda za Istro v Voloski priredi v nedeljo, dne 27. t. m. v prostorih "Narodnega doma" v Voloski zabavo s plesom.

Poročil se je g. Josip Logar, trgovec iz Spodnjega Žemona z gd. Tončko Hodnik-Mehlino. Bilo srečno!

Dvojni roparski umor. V noči od sobote na nedeljo so neznanji roparji ubili v Lupoglavlju na Hrvatskem 70'etnega Pištolca in njegovo ženo ter ju potem otrapali. Roparji so obema glavi docela razsekali.

Zaklalo se je živine v mestni klavnicici od 6. do včetega 13. januarja 1907: 85 volov, 9 krav, 4 blike, 3 konji, 379 prašičev, 120 telet, 19 koščunov in kozlov in 32 kožičev; žalne živine se je upeljalo: 8 prašičev, 13 telet, 1 koščun in 550 kg mesa.

Neprijetno presenečenje. Včeraj je pogrešil gostilničar in posestnik na Stari poti št. 1, g. Jernej Jelenič, iz odklenjenega podstrešja 8 krov vredno salamo. Ker so se prejšnji večer neki gosti jako sumljivo obnavšali in je enega celo videl hišni hlapec po podstrešju stikati, se je obrnil sum na te. Ko je prišel včeraj policijski stražnik k enemu osumljencu v Vodmatu o tatvini poizvedoval, ni ta hotel o tem ničesar vedeti in se je delal nedolžnega kakor jaguje. Zona ga je pa pretresla, ko je stražnik zagledal ukradeno salamo že kuhan, češ, oho, kje ste pa to kupili. Osumljencu se je nekoliko časa lovil, slednji je pa rekel, da jo je našel pred Jeleničevi hišo, ko je šel s svojim prijateljem iz gostilne. Salamo je potem stražnik vzel seboj, oni prijatelj pa pravi, pa ne ve ničesar o najdeni salami. Osumljencu bi se bil rad pozneje z oškodovanem poravnal, a ker je že zadeva v rokah policije, se bode moral zagovarjati pred sodiščem.

Ogenj. Danes o poleti je naznani čuvaj na Gradu s strehom, da gori hiša g. Josipa Oražna, upokojenega železniškega skladničnika v Vodmatu. Na pomoč je prišlo tudi prostovoljno ljubljansko gasilno in reševalno društvo in ogenj lokalizovalo. Ogenj je nastal baje v mrvu, načleni v podstrešju.

Še tega je treba. Včeraj je iz narodnega sovraštva neki 13letni nemški paglavec nekega mlajšega dečka slovenske narodnosti tako udaril s pestjo po ustih, da je bil ta hiroma po obrazu ves krvav. Ker je oče prevročega Germančka obrtnik, za sedaj imen Še zamolčimo, če pa ne bode svojega paglavca bradal in se to še enkrat pripeti, zna izvedeti, da v Ljubljani ni tal za želodovo seme, čepravno ga seje "Südmärka" in "Trutzburg".

Iz Amerike se je včeraj pripeljalo 8 Hrvatov.

Izgubljen se je dne 18. t. m. v Ljubljani pes krojaškega mojstra g. Frana Verbiča iz Zgornjega Logatca. Pes je okoli 30 cm visok, eno leto star, bele barve s črnimi pegami, čuje na ime "Oku" in je vreden 100 K. Kdor ga je uzel, naj naznani policiji, da bode o tem obvestila lastnika. — Izgubljen je na poti iz Ljubljane proti Glinicam večji zavoj zlatega papirja, vreden 6 K.

Jugoslovenske vesti. —

Hrvatski sabor je imel v torek tudi večerno sejo. Posl. Supilo je napram posl. To muču izjavil, da je neresnična trditve, da bi se bil ministarski predsednik dr. Wekerle napram njemu izjavil: "Vi Hrvati ste kakor metresa in zahtevate vedno novih daril". Nato se je nadaljevala debata o adresi. Govoril je dr. Vlad. Frank s starčevičanskoga stališča, pobijal postopanje koalicije in jo kritikoval radi njenega nastopa napram srbskemu vprašanju. Predsednik je zaključil sejo ob desetih zvečer. — V včerajšnji seji se je nadaljevala debata o adresi. Starčevičanci so pričeli z obstrukcijo in sklenili, da bo v generalni debati kolikor mogoče dolgo govoril vsak član stranke in da se bodo tudi pri podrobni debati oglašili vsi starčevičanski poslanci k vsaki izmed 14 točk adrese. Debata o adresi bi na ta način lahko trajala več nega en mesec, aki se ne posreči kompromis. Starčevičanci so pričeli baje obstrukcijo radi izraza v adresi "Hrvatsko-srbski narod", kateri izraz zahtevajo, da se mora eliminirati. Radi takšne lapalije, zlasti če se odgovarja dejanskemu položaju, pričeti obstrukciji, to je neodgovorno, to je hudočelsko postopanje. Ali misljijo Starčevičanci, da bodo s tem, da se izbriše iz adrese naziv "hrvatsko-srbski narod", rešili domovino in ustvarili Veliko Hrvatsko? Če kdaj, da ustanovi poravnava, odobrena od deželnih komisij za odkup in uredbo zemeljskih bremen, glede lovskih pravic, ki se je v priliki, ko so se gozdnim opravičencem odstopili deli gozdnega sveta, pridržala kakor zemljiška služnost stvarno, ne pa samo obligatorno pravno razmerje? Je li možna vknjižba lovskih pravic proti singularnim posebnim naslednikom? b) Po goji za uvedbo uradne preiskave vložnosti zakona, ki ga je sklenil avstrijski državljan v inozemstvu po inozemskem pravu. c) Tudi daritev kranilne knjižice, na katero se je vložilo tudi premoženje druge osebe, je veljavna in prikrjanemu je odgovoren le darovalec (§ 945. o. d. z.)

d) Gradnjom v svom zračnom prostoru može se priljubiti uza zid drugačia kad ta zgrada sačinjava posebnu neodvisnu zgradu sa svojim zidovima. e) Za načožitev kazni zavoljo nereda po zmislu § ov 86, 220 c. pr. r. so pristojne tudi sodišča druge stopnje. f) Stroški intervencije pri rubežu. 3. Izpred državnega sodišča. Pravice po členu XIX. drž. osnovnega zakona od 21. decembra 1867 štev. 142 drž. zak. se smejo tudi občine posluževati proti nadrejenim oblastvom, tedaj v prvi vrsti proti deželnemu odboru. 4. Zvezni slov. odvetnikov. 5. Književna poročila. 6. Razne vesti. 7. Vabilo na redno glavno skupščino.

Vrvenje v Sofiji. O demonstracijah povodom otvoritve gledališča v Sofiji proti knezu Ferdinandu smo že poročali. Vladni bolgarski listi skušajo te demonstracije označiti kot malenkostne in brezpostembne, kar pa ni malo ne odgovarja resnici. Ako bi bile demonstracije tako brezpomembne, bi pač vladne rabila tako drakonskih sredstev proti demonstrantom, kakor se jih dejansko poslužuje. Zatvoritev vsečilišča na 6 mesecov, odpustitev iz službe vsega profesorskega kolegija, napovedana popolna reakcijonalna reorganizacija univerze, zatvoritev na stotine dijakov in odgon manj krihiv v domovinske občine, to so pač dovoljni dokazi za to, da smatra vladna demonstracije pred gledališčem za silno resne in nevarne. V nedeljo je bilo arretiranih nad 200 dijakov. V pondeljek jih je vladna poslala po odgonu 120 v Varno, 80 pa v Plovdiv. Dijaki so na kolodvoru in v vložkih neprestano klicali: "Dolu pravitevovo (vlada), dolu knjaz." V nedeljo dopoldne sta policija in vojaščina zasedla "dijaški klub" na vsečilišču in ga razbila. Vsi dijaki, ki so bili v klubu, so bili arretirani. V klubu in pri dijakih je našla policija mnogo orožja, ki ga je konfiskovala. Po raznih državnih uradih so bili dosedaj nastavljeni mnogi vsečiliščni. Vlada je sedaj vse te dijake ne glede na to, ali so se udeležili demonstracije pred gledališčem ali ne, odpustila iz službe. V "narodnem s'branju" je izgubilo službo 95 akademikov. Ali pa bodo te drakonske naredbe uspešno sredstvo, da ohranijo knezu na Bolgarskem ugled in avtoritet, je zelo dvomljivo.

Najnovejše novice. Za srbskega poslanika v Carigradu je imenovan kraljev bratranec Nenadović.

Za Srbe v Macedoniji je podaril neki srbski rodoljub na Ogrskem 100.000 K.

Nad 40 bolgarskih dijakov je pribeljalo v Srbijo ter se hodočajili na belgrajskem vsečilišču. — Maloruski dijaki so vpravili na vsečilišču v Lvovu velike izgrede, ker se jim je zabranilo zbranjanje. —

Pobili in razdejali so vse, kar se je dalo uničiti.

— 2800 gosi je konfiscirala policija v Žemunu, ker so bile iz Srbije.

— Dragomškim častnikom je do vajala mlade deklince, tudi iz boljih hiš v Brandysu nad Labo neka ženska, katero so zaprli.

— Vojvoda — strojevodja. Najmlajši vojvoda Saragosa je napravil izpit za strojevodjo, ter stopil v službo pri železnicni na Španšku.

* **Nenavaden mraz** je zavladal te dni po vsej Evropi. Najhujši je na severo-vzhodu, kjer imajo -40° C. Od tod se pologama stopnjuje proti jugozapadu. V Moskvi so imeli včeraj zjutraj ob 7. -16° C, v Pragi -17° C, Inomostu -20° C, Išlu -19° C, na Dunaju -19° C, v Graču -20° C, v Budimpešti -12° C, v Gorici -9° C, v Celovcu -22° C, v Trstu -12° C, na Reki -10° C, v Pulju -7° C, v Zadru -5° C, v Monakovem -18° C, v Hamburgu -13° C, v Berlinu -17° C, v Parizu -10° C, v Benetkah je bilo -8° C, v Turinu -8° C, v Florenci -3° C, v Rimu 0° C, Neapolu 0.5° C. Povod je pihala grozovita burja, da so ljudje padali po tleh ali pa da si sploh niso upali na cesto. V Petrogradu morajo po

Umrl so v Ljubljani.

Dne 22. januarja: Franja Černe, posestnica hči, 26 let. Krakovske ulice 16. Jetika — Marija Jerančič, gostija, 66 let. Radeckega cesta 11. Apoplexia cerebri.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurz dun. borze 24. januarja 1907.

Najboljši papiri.

	Denar	Blago
62% majska renta	99 20	99 40
62% srebrna renta	100 15	100 35
6% avstr. kronska renta	99 35	99 55
6% zlata	117 25	117 45
6% ogrska kronska renta	98 . . .	98 . . .
6% zlata	114 35	114 55
6% posojilo dež. Kranjske	99 10	100 10
6% posojilo mesta Splet	104 50	101 50
6% Zadar	99 85	100 85
6% bos.-herc. železniško posojilo 1902	99 85	100 85
6% češka dež. banka k. o.	99 80	99 70
6% zast. pisma gal. dež. hipotekne banke	99 40	99 90
6% pešt. kom. k. o. z 10% pr.	100 35	101 35
6% zast. pisma Innerst. hranilnice	105 75	106 75
6% zast. pisma ogr. centr. dež. hranilnice	100 —	101 —
6% z. pis. ogr. hip. ban. obč. ogr. lokalnih železnic d. dr.	100 —	100 50
6% obč. češke ind. banke	100 —	100 35
6% prior. lok. želez. Trst-Poreč	100 —	100 20
6% prior. dolenskih žel.	99 90	99 75
6% prior. juž. žel. kup. 1/1	318 49	318 40
6% avstr. pos. za žel. p. o.	100 70	101 70

Srečke.

Srečke od 1. 1860/	22 60
od 1. 1864	24 60
tizske	44 8
zem. kred. i. emisije II	77 —
ogrsk. hip. banke	88 —
srečke à frs. 100 — turške	95 —
Basilika srečke	61 —
Kreditne	66 —
Inomoške	47 50
Krakovske	26 65
Ljubljanske	156 75
Austr. rdeč. kriza	274 50
Ogr.	153 30
Rudolfove	284 40
Salcburške	294 40
Dunajski kom.	213 —
Delnica	100 —
Južne železnice	168 25
Državne železnice	174 50
Austr.-ogrsk. banchne deln.	690 50
Austr. kreditne banke	178 1 —
Ogrske	686 10
Zivnostenske	835 —
Premogokov v Mostu (Brück)	244 75
Alpinske montane	245 75
Práške žel. ind. dr.	753 —
Rima-Murányi	624 90
Trboveljske prem. družbe	267 5 —
Austr. orodne tovr. družbe	570 75
Ceske sladkarske družbe	279 —
Vale	570 —
C. kr. cekim	117 52
20 franki	96 50
10 marke	2 52
Overeigne	95 72
Marke	4 24
Indijski bankovec	28 58
Indijski	24 08
Indijski bankovec	117 52
Indijski	117 72
Indijski bankovec	96 50
Indijski	2 52
Indijski bankovec	28 58
Indijski	5 —

Zltna cene v Budimpešti.

Dne 24. januarja 1907.

Termin.

Pfenica za april	50 kg K	7:45
Rá	50	6:76
Koruta	50	5:18
Oves	50	7:37

Efektiv.

Zdržno.

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 663. Srednji srednji lik 786.0 mm

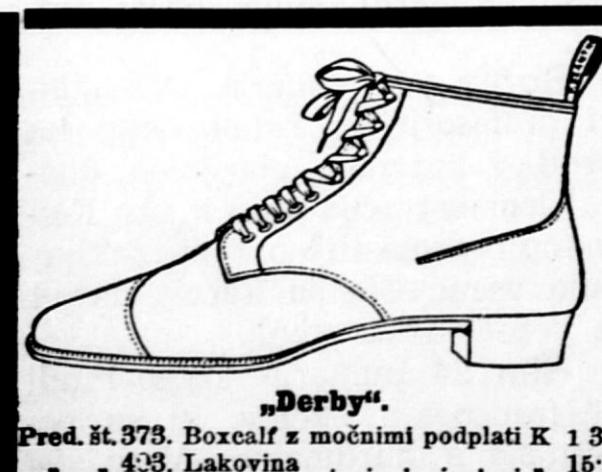
prosinec	Čas opazovanja	Stanje baremetra v mm	Temperatura v °C	Vetrevi	Nebo
23. 9. sv.	760.2	—13.8	sr. svzvod pol. oblač.		
24. 7. aj.	760.5	—12.2	sl. jug oblačno		
2. pop.	759.1	—9.8	brezvetro sneg		

Srednja včerajšnja temperatura: 15.4°, normale: —2.2° — Padavina v mm 0.0.

Osebni kredit za uradnike, častnike, učitelje itd. Samostojni hranilni in posojilni konsorcij uradniškega društva dajo po najugodnejših pogojih tudi na vrata na dolge obroke osebna posojila. Agenti so izključeni. Naslove konzorcijev naznavana brezplačno centralno vodstvo uradniškega društva na Dunaju, Wipplingerstrasse 25. 31-6

Sprejme se

knjižovski pomočnik v kartonažni tovarni
JOS. PETRIČ na Viru
p. Domžale. 249 3

Pred. št. 373. Boxcalf z močnimi podplati K 1.3 — "433. Lakovina 15.50

Zahvala.

Slavnemu c. in kr. pešpolku št. 17, slavnemu c. in kr. pešpolku št. 27 ter slavnemu domobranskemu polku št. 27, ki so se odlikovali z vso poštovovalnostjo ob današnjem požaru, se prav presrečno zahvaljujem.

Zahvaljujem se pa tudi prav iskreno vrlim gasilcem iz Most in Ljubljane, ki so s posebno in nesebično vmeno reševali mojo last.

V Mostah, dne 24. januarja 1907.

Jožef Orakom.

Istanovljeno leta 1842.
ČRKOSLIKARJA, SLIKARJA
NAPISOV IN GRBOV
BRATA EBERL
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 6.
Telefon št. 154.

Panorama-kosmorama

Dvorski trg št. 3
pod „Narodno kavarno“. Od 21. januarja do 27. januarja 1907:

Loui vls. plemstva na Ceškem, gradovi NJ. c. Kr. vls. nadvojvode Franca Ferd. d'Este in Iz muzejuv NJ. vls. na Dunaju.

Najboljše in najcenejše kurivo za peči so velenjski salonski briketi

500 kosov K 7.—, 1000 kosov K 13.—

franko dostavljeno na dom. Za večji odjem ceneje.

Edino prodajo za Ljubljano in okolico ima

St. & C. Tauzher

lesna trgovina 290-1

v Ljubljani, na Dunajski cesti.

Fr. Čuden, urar in trgovec

v Ljubljani samo nasproti frančiškanski cerkvi!

Castili gg. ženini in neveste!

Največja in najbogatejša zaloga lepih zakonskih prstanov, uhanov s krasnimi brilanti itd.

Lepe stenske ure in budilke, tako lepe, nove oblike. — Največja izbera namizne oprave, nastavkov najlepše oblike itd. iz pravega in kina srebra.

Vse po najnižjih cenah.

Na zahtevo veliki cenik s koledarjem, posebej še cenik za kinasrebro zastonj 164—3 in poštne prosto.

Za obilni obisk se priporoča

Fr. Čuden

urar in trgovec na

dobro, in debelo

v Ljubljani, samo nasproti frančiš. cerkve

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v SPLJETU.
Delniška glavnica K 2.000.000.

Stritarjeve ulice št. 2.

Podružnica v CELOVCU.

Reservni fond K 200.000.

priporoča k řebojanju dne 1. februarja 1907

Turške srečke kurz K 169.— glavni dobitek frs. 300.000. Srečke laškega rud. križa K 49.— glavni dobitek

lir 15 000. Promese na drž. srečko iz 1. 1860: cele 35 K, petinke 13 K, glavni dobitek K 600.000.

Vloge na knjižice in tekoči račun obrestujejo od dne vloge do dne vzdiga po 4 1/2 %.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Rasto Pustoslemšek.

12-10

1. 1860: cele 35 K, petinke 13 K, glavni dobitek

lir 15 000. Promese na drž. srečko iz 1. 1860: cele 35 K, petinke 13 K, glavni dobitek

lir 15 000. Promese na drž. srečko iz 1. 1860: cele 35 K, petinke 13 K, glavni dobitek

lir 15 000. Promese na drž. srečko iz 1. 1860: cele 35 K, petinke 13 K, glavni dobitek

lir 15 000. Promese na drž. srečko iz 1. 1860: cele 35 K, petinke 13 K, glavni dobitek

lir 15 000. Promese na drž. srečko iz 1. 1860: cele 35 K, petinke 13 K, glavni dobitek